

можливостей міжнародної технічної допомоги. Так, очікується, що у наступні роки загальна підтримка України з боку ЄС може скласти 11 мільярдів євро. Частину з цих коштів складатиме саме технічна допомога.

У вітчизняній економічній науці досліджуються питання пов'язані з МТД, зокрема можна виділити праці таких науковців як М. Васильєвої, М. Корюкалова, Н. Бородчука, Л. Кістерського, О.Палюх, А. Базилюка. Однак аналіз публікацій показав, що недостатньо уваги приділяється саме практичному аспекту пошуку та використання можливостей МТД малими та середніми підприємствами України при виході на зовнішні ринки.

Зробивши огляд форм МТД, ми дійшли висновку, що технічну допомогу, яка може бути використана підприємствами України при виході на ринки ЄС, можна розділити на три типи:

1) консультативна, яка полягає у наданні технічного сприяння лише через консультації, навчання, тренінги і т.д.;

2) галузева, яку можуть отримати лише підприємства певної галузі у різних формах як інформаційній так і фінансовій;

3) міждержавна, яка полягає у наданні різних форм технічної допомоги українським підприємствам-експортерам від конкретної держави-члена ЄС.

Отже, на нашу думку, механізми та інструменти використання міжнародної технічної допомоги малими та середніми підприємствами України при виході на ринки Європейського Союзу потребують подальшого дослідження, адже вкрай важливо інформувати підприємців про можливості отримання іноземних грантів, правильну підготовку проектів для залучення та використання міжнародної технічної допомоги.

М. О. БРАТКОВ, студент, НТУ «ХПИ», г. Харьков;

Н. В. ШИРЯЕВА, канд. техн. наук, ст. преподаватель, НТУ «ХПИ», г. Харьков;

А. Б. БЕЛОЦЕРКОВСКИЙ, канд. техн. наук, доц., НТУ «ХПИ», г. Харьков

АНАЛИЗ СОВРЕМЕННОГО СОСТОЯНИЯ И ПУТИ УЛУЧШЕНИЯ ТЕПЛОСНАБЖЕНИЯ УКРАИНЫ

В период экономического равновесия в Украине слабо ощущались проблемы нехватки топливно-энергетических ресурсов и несовершенства отопительных систем. Но равновесие пошатнулось, и государство начало ощущать нехватку энергоресурсов, и в полной мере почувствовало недостатки систем теплоснабжения домов. Это порождает зависимость экономики Украины от

стран-экспортеров топливно-энергетических ресурсов и является угрозой для ее энергетической и национальной безопасности.

Значительное количество жилых зданий в Украине было построено во времена Советского Союза. Используемые технологии теплотрасс и теплосбережения были не совершенны и требовали доработки. Вследствие этого, ежегодно проводятся ресурсоемкие регламентные работы по проверкам теплоснабжающих труб и теплоэлектроцентралей. Вдобавок ко всему, внутридомовые тепловые сети и оборудование имеют свой срок эксплуатации, который, в среднем, подходит к концу. Но откуда взять энергоресурсы? В Украине добывается 21,3 млрд. м³ природного газа и 64,2 млн. т каменного угля. А потребляется – 48,3 млрд. м³ и 70,8 млн. т соответственно. Населением используется 41,4% потребляемого газа, а это означает, что газа, добываемого в Украине, более чем достаточно для удовлетворения нужд украинцев. Более того, страна имеет масштабный потенциал энергосбережения, который не используется полностью: по данным Института общей энергетики НАН Украины потенциал энергосбережения страны оценивается на уровне 42–48%. Основная экономия топливно-энергетических ресурсов может быть достигнута по расчетам экспертов в промышленности – 38%, в жилищно-коммунальном хозяйстве – почти 30% и непосредственно в топливно-энергетическом секторе – 17%.

С. В. БРІК, канд. екон. наук, доц., НТУ «ХПІ», м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОКУМЕНТООБІГУ В РЕСТОРАННОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Кожне підприємство, здійснюючи господарську операцію, зобов'язане фіксувати даний факт, оформлюючи відповідний документ. У зв'язку з тим, що діяльність підприємств ресторанного господарства супроводжується процесом виробництва, торгівлі і надання послуг, використовуючи при цьому значну частину активів у вигляді запасів, тому відповідно документування у даній галузі є досить трудомістким.

Основні з форм первинної документації, що рекомендовані до застосування на підприємствах ресторанного господарства:

- план-меню;
- вимога до комори;
- денні забірні листи;
- замовлення-рахунок;
- акт про реалізацію готових виробів за готівковий розрахунок;